

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Kantonalna javna ustanova
„Porodično savjetovalište“

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Кантонална јавна установа
„Породично савјетовалиште“

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Cantonal Public Institution
“Family counseling”

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

(Izvjешtaj o radu sa Izvjешtajem o finansijskom poslovanju)

Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“

za 2020. godinu

Sarajevo, mart 2021. godine

Bihaćka bb, 71000 Sarajevo,
Telefon:+387 (0)33 57 20 50 Fax:+387 (0)33 23 62 30
ID:4200180620005
Email :info@porodicno.ba Web:www.porodicno.ba

I UVODNI DIO

Kantonalna javna ustanova „Porodično savjetovalište“ postavila je svoje ciljeve i zadatke za 2020. godinu, u okviru Programa rada za 2020. godinu, a kroz tzv. proširenu verziju dokumenta, očekujući promjenu sjedišta Ustanove u novoizgradjeni objekat u ulici Bihačka bb, Općina Novo Sarajevo.

Realizaciju planiranih zadataka uveliko je ograničila epidemiološka situacija u društvu, usljed čega je Ustanova morala prilagoditi organizaciju i način rada novonastalim okolnostima, te je uvela online model rada u svim situacijama gdje je priroda poslova to dozvoljavala. Poslovi su realizirani raspoloživim ljudskim resursima uz poštivanje aktuelnih naredbi o primjeni epidemioloških mjera s jedne strane, a s druge strane, vodeći računa o profesionalnom i odgovornom odnosu prema poslu i građanima Kantona Sarajevo.

Prelazak u novu zgradu realiziran je 28.12.2020. godine, od kojeg dana je Ustanova stekla materijalne, prostorne, uslove za obavljanje svoje osnovne djelatnosti.

II NORMATIVNI DIO

2.1. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“

Upravni odbor Ustanove je, na sjednici održanoj dana 14.05.2020. godine, a nakon prethodne konsultacije Sindikalne organizacije Savjetovališta, donio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“. Aktom su utvrđene izmjene i dopune u segmentu sistematizacije pojedinih poslova i radnih mjesta, te posebnih uslova za zasnivanje radnog odnosa na pojedinim radnim mjestima u Ustanovi.

Pravilnik nije stupio na snagu jer na isti nije dobivena saglasnost od strane resornog ministarstva.

2.2. Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti radnika u Kantonalnoj javnoj ustanovi „Porodično savjetovalište“

Upravni odbor Ustanove je dana 31.01.2020. godine, usvojio Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti radnika u Kantonalnoj javnoj ustanovi „Porodično savjetovalište“, a zbog potrebe da se posebnim aktom precizno reguliše oblast disciplinske odgovornosti radnika, pokretanje disciplinskog postupka, izricanje disciplinskih mjera te ostala pitanja u vezi sa povredama radnih obaveza i disciplinskom odgovornosti radnika.

Dana 14.05.2020. godine, usvojen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti radnika u Kantonalnoj javnoj ustanovi „Porodično savjetovalište“ kojim je ukinuta novčana kazna kao jedna od mogućih disciplinskih mjera.

2.3. Pravilnik o zaštiti od požara u KJU „Porodično savjetovalište“

Usljed potrebe regulisanja pitanja iz oblasti zaštite od požara, VD Upravni odbor Ustanove je, na osnovu člana 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva („Službene novine FBiH“, broj 64/09) donio Pravilnik o zaštiti od požara u KJU „Porodično savjetovalište“.

III TEMATSKI DIO

3.1. IZVJEŠTAJI, PROGRAMI, PLANOVI

3.1.1. Izvještaj o poslovanju (Izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju) za 2019. godinu

U skladu sa Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 29/12, 11/17 i 8/18) sačinjen je Izvještaj o poslovanju (Izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju) Ustanove za 2019. godinu.

Izvještaj je jednoglasno prihvaćen odnosno usvojen od strane Nadzornog i Upravnog odbora Ustanove, nakon čega je prihvaćen od strane Vlade Kantona Sarajevo.

Skupština Kantona Sarajevo nije usvojila Izvještaj o poslovanju (Izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju) za 2019. godinu.

3.1.2. Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period oktobar - decembar 2019. godine

U skladu sa redovnim programskim aktivnostima sačinjen je Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period oktobar - decembar 2019. godine.

Izvještaj je dostavljen Upravnom odboru koji je isti jednoglasno usvojio.

3.1.3. Izvještaj o izvršenju Budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar - decembar 2019. godine

Izvještaj o izvršenju Budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar – decembar 2019. godine sačinjen je prema uputama Ministarstva finansija Kantona Sarajevo broj 08-05-11-3633/20 od 12.02.2020.godine.

Izvršenje Budžeta pratilo je Finansijski plan Ustanove za 2019. godinu.

Planirani Budžet je iznosio 799.589,00 KM, a izvršenje istog je iznosilo 769.601,26 KM ili 96,25%.

Upravni i Nadzorni odbor podržali su Izvještaj i isti prihvatili/usvojili.

3.1.4. Nacrt Finansijskog plana KJU „Porodično savjetovalište“ za 2021. godinu

Zbog činjenice da nije usvojen nacrt Budžeta Kantona Sarajevo za 2021. godinu, iz navedenih razloga nije se moglo pristupiti ni izradi nacrta Finansijskog plana Ustanove za 2021. godinu.

3.1.5. Finansijski plan KJU „Porodično savjetovalište“ za 2021. godinu

Finansijski plan KJU „Porodično savjetovalište“ za 2021. godinu nije usvojen u 2020. godini jer nije bio usvojen Budžet Kantona Sarajevo za 2021. godinu.

3.1.6. Nacrt Programa rada KJU „Porodično savjetovalište“ za 2021. godinu

Planirane aktivnosti te ciljevi i zadaci Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište” za 2021. godine postavljeni su u okviru nacrta Programa rada za 2021. godinu.

3.1.7. Program rada KJU „Porodično savjetovalište“ za 2021. godinu

Dokument nije usvojen u izvještajnoj godini zbog činjenice da Ustanova nije imala imenovan Upravni odbor u čijoj nadležnosti je usvajanje/utvrđivanje ovog dokumenta.

3.1.8. Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar – mart 2020. godine

Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar - mart 2020. godine jednoglasno je usvojen od strane Upravnog odbora Ustanove.

3.1.9. Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period april-juni 2020. godine

Aktivnosti Ustanove koje su realizirane u periodu april-juni 2020. godine opisane su detaljno kroz Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period april -juni 2020. godine.

3.1.10. Izvještaj o radu KJU „Porodično savjetovalište“ za period juli-septembar 2020. godine

Dokument je sačinjen u planiranom roku ali isti nije dostavljen Organu upravljanja na usvajanje (isti nije bio imenovan).

3.1.11. Izvještaj o izvršenju Budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar – mart 2020. godine

Tromjesečni izvještaj o izvršenju Budžeta Ustanove koji obuhvata period januar - mart 2020. godine, jednoglasno je prihvaćen na sjednici Nadzornog odbora, nakon čega je usvojen i od strane Upravnog odbora Ustanove.

3.1.12. Izvještaj o izvršenju Budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar – juni 2020. godine

Dokument je sačinjen u skladu sa uputama Ministarstva finansija Kantona Sarajevo broj 08-05-14-23072/20 od 02.07.2020. godine.

Izvršenje Budžeta za izvještajni period je iznosio 304.455,30 KM, odnosno 38,96% ukupno planiranog Budžeta.

3.1.12. Izvještaj o izvršenju Budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period januar – juni 2020. godine

Dokument je sačinjen u skladu sa uputama Ministarstva finansija Kantona Sarajevo broj 08-05-14-23072/20 od 02.07.2020. godine.

Izvršenje Budžeta za izvještajni period je iznosio 304.455,30 KM, odnosno 38,96% ukupno planiranog Budžeta.

3.1.13. Plan nabavki KJU „Porodično savjetovalište“ za 2020. godinu

U skladu sa usvojenim Budžetom Kantona Sarajevo za 2020. godinu, Upravni odbor KJU „Porodično savjetovalište“ je 29.04.2020.godine, donio Plan nabavki KJU „Porodično savjetovalište“ za 2020. godinu. Potom, nakon usvojenog rebalansa Budžeta Kantona Sarajevo za 2020. godinu, te donošenja novog Finansijskog plana Ustanove za 2020. godinu, Upravni odbor KJU “Porodično savjetovalište” je na sjednici održanoj 17.06.2020.godine donio novi Plan nabavki KJU “Porodično savjetovalište” za 2020.godinu.

3.1.14. Nacrt Plana nabavki KJU „Porodično savjetovalište” za 2021. godinu

Dokument nije donešen zbog činjenice da nije bilo usvojenog nacrta Finansijskog plana Ustanove za 2021. godinu.

3.1.15. Finansijski plan KJU „Porodično savjetovalište“ za 2020.godinu

Finansijski plan Ustanove za 2020. godinu je sačinjen u skladu sa usvojenim Budžetom Kantona Sarajevo za 2020. godinu. Ovim planskim dokumentom prezentirana su sredstva za rad Ustanove i realizaciju Programa rada Ustanove za 2020. godinu i isti je usvojen od strane Upravnog odbora.

U skladu sa uputama resornog ministarstva, Upravni odbor KJU “Porodično savjetovalište” je dana 26.05.2020. godine donio novi Finansijski plan Ustanove za 2020. godinu.

3.1.17. Dokument okvirnog budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period 2021.-2023. godine

U skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo, Ustanova je sačinila Dokument okvirnog budžeta KJU „Porodično savjetovalište“ za period 2021.-2023. godine i isti dostavila Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.

3.1.18. Plan mjera KJU „Porodično savjetovalište“ u zaštiti od Corona virusa i Krizni plan pripravnosti za postupanje u Kantonalnoj javnoj ustanovi „Porodično savjetovalište“ sa ciljem zaštite od Corona virusa (2019-nCoV)

U skladu sa naredbama Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva, a usljed aktuelne epidemiološke situacije u društvu, Ustanova je donijela Plan mjera KJU „Porodično savjetovalište“ u zaštiti od Corona virusa, od 12.06.2020. godine a potom i Krizni plan pripravnosti za postupanje u Kantonalnoj javnoj ustanovi „Porodično savjetovalište“ sa ciljem zaštite od Corona virusa (2019-nCoV) od 23.06.2020. godine.

Dokumenti su sačinjeni u skladu sa naredbama i preporukama nadležnih tijela, a radi prevencije širenja zaraze infekcijom coronavirusa, te zaštite zdravlja uposlenika i korisnika usluga Ustanove.

Također, formiran je i Krizni tim KJU „Porodično savjetovalište“, sa zadatkom da koordinira aktivnosti shodno razvoju trenutne situacije te da prati naredbe i preporuke nadležnih tijela, kao i da predlaže dalje mjere na nivou Ustanove.

3.2. AKTIVNOSTI PRIMARNE/ UNIVERZALNE I SELEKTIVNE PREVENCIJE

S obzirom da je u 2020. godini planiran potencijalni prelazak u novu zgradu u kojoj su prostorije takvog kapaciteta da dozvoljavaju veći obim aktivnosti i usluga a samim tim i broja korisnika, sačinjen je

prošireni Program rada Ustanove za 2020. godinu. Dokument je podrazumijevao dodatne aktivnosti kojim bi se obogatila lepeza usluga za građane KS.

Nakon proglašenja „Stanja nesreće“ na području Kantona Sarajevo od Marta 2020. godine i mjera koje su uvedene od strane Kriznog štaba KS/FBiH, Odjeljenje za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije je moralo pristupiti kompletnoj reorganizaciji rada Odjeljenja jer je preventivni rad u zajednici morao biti prilagođen novonastaloj situaciji, kako bi bili u prilici nesmetano pružati usluge građanima Kantona Sarajevo. Taj rad podrazumijevao je kompletan prenos preventivnih aktivnosti u zajednici u on-line prostor. U tu svrhu iskorišteni su već postojeći alati e-maila, Facebook stranica, Instagram, ali su uključene i nove online platforme kao što su Skype, Zoom, Teams, te su tim putem pružane online usluge u vidu psihosocijalne podrške svim građanima KS. U realizaciji programskih aktivnosti koristile su se metode grupnog savjetovanja kao oblik preventivnog rada, interaktivne edukativne radionice i predavanja, drugi oblici interaktivnog učenja kao i jačanje postojećih i usvajanje novih vještina, te usluga prevencija kroz promociju, odnosno prezentiranja sadržaja (brošure, infografike, letci, i audio/video prezentacije) putem web stranice Ustanove, online platformi (Skype, ZOOM, Teams itd.) kao i društvenih mreža Facebook i Instagram prenošenjem poruka uz korištenje savremenih alata.

Pored navedenog otežavajuća okolnost za realizaciju Programa rada bio je i kasni prelazak u nove prostorije, tačnije 31.12.2020. godine.

U nastavku su pojedinačno predstavljene i opisane planirane i realizirane programske aktivnosti u 2020. godini.

3.2.1. Programska aktivnost „Rana intervencija“

Generalni cilj: Prevencija bračne i porodične disfunkcionalnosti, te podizanje kvalitete porodičnog života i harmoniziranje porodičnih odnosa kroz osnaživanje roditelja djece s poteškoćama u razvoju kao i roditelja tipične djece i unapređenje njihovih roditeljskih kompetencija.

Ciljna grupa: roditelji djece s poteškoćama u razvoju i roditelji tipične djece

KJU „Porodično savjetovalište“ je u 2020. godini planirala realizaciju nove programske aktivnosti pod nazivom „Rana intervencija“. S tim u vezi organizirana su i realizirana dva sastanka sa predstavnicima Udruženja za unapređenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju „EDUS“ i UNICEF-a. Na prvom sastanku su predstavljene aktivnosti vezane za realizaciju ove programske aktivnosti koje su usmjerene na zajedničko učenje o roditeljstvu, razvoju djece, potrebama, odnosima i komunikaciji koji omogućavaju međusobnu podršku, osnažujuće okruženje i razmjenu iskustava između roditelja i stručnjaka, kroz grupni i individualni rad. Na drugom sastanku dogovorena je međusobna saradnja i aktivnosti koje se odnose na koordinaciju različitih sektora (socijalna zaštita, zdravstvo i obrazovanje) za uspostavljanje protokola o saradnji i umrežavanje, edukaciju stručnih saradnika KJU „Porodično savjetovalište“ i promociju pomenute aktivnosti u vidu medijskih istupa, izrade promotivnog materijala, publikovanje brošura, priručnika i sličnih materijala s ciljem podizanja svijesti kod građana. Predstavnic

UNICEF-a ponudili su pored svega navedenog i podršku u nabavi potrebne didaktičke opreme i materijala neophodne za rad s djecom. Zbog novonastale situacije izazvane pojavom korona virusa COVID-19 nismo bili u mogućnosti implementirati dogovorene aktivnosti ali je njihova realizacija planirana za 2021. godinu.

3.2.2. Programska aktivnost „Priprema partnerstva“

Generalni cilj: Jačanje kompetencija mladih za kvalitetan izbor partnera i izgradnju funkcionalnih partnerskih odnosa kao i prevencija porodične disfunkcionalnosti

Ciljna grupa: mladi u dobi od 18 do 30 godina

Programska aktivnost „Priprema partnerstva“ je realizirana kroz tri online interaktivne edukativne radionice u kojima je učestvovalo devet mladih osoba. Za ovu potrebu su prethodno osmišljene i online konceptu prilagođene radionice o temama: „Komunikacija u partnerstvu“, „Potrebe i očekivanja u partnerstvu“ i „Izbor partnera i brak“. Također se pristupilo izradi plakata za javni poziv koji je oglašen na svim našim online kanalima (web stranica, Facebook, Instagram) te prosljeđen svim udruženjima, organizacijama i ustanovama koje se bave pitanjem mladih kako bi se formirala grupa i pristupilo realizaciji ove aktivnosti. Kroz učešće u radionicama mladi su osvijestili vlastita očekivanja u partnerskoj vezi i svoje predrasude o braku, upoznali su se sa karakteristikama kvalitetne komunikacije u partnerstvu, kao i faktorima koje treba uzeti u obzir prilikom izbora partnera.

3.2.3. Programska aktivnost „Mala škola roditeljstva“

Generalni cilj: Pružanje podrške budućim roditeljima i roditeljima male djece u jačanju roditeljskih kompetencija

Ciljna grupa: Porodica s malim djetetom (roditelji i djeca u dobi do tri godine)

Iako rođenje djeteta najčešće povezujemo sa lijepim i ugodnim pojmovima, prelazak u roditeljstvo je prepoznato kao stresan period koji uključuje značajne psihološke promjene žene i muškarca. Naša iskustva u radu sa mladim roditeljima pokazuju da oni često nisu pripremljeni za ulogu roditelja, te da ponekad dolazi do problema prilikom prilagodbe na nastale promjene, kao i da se mnoge mame suočavaju sa postporođajnom tugom (baby blues), a neke i sa postporođajnom depresijom. S tim u vezi izrađen je informativno-edukativni letak sa savjetima za lakšu prilagodbu na promjene koje nastaju dolaskom novog člana porodice, te je poseban naglasak stavljen na važnost prepoznavanja simptoma postporođajne depresije koja zahtijeva tretman stručnjaka. Letak je objavljen na web stranici Ustanove kao i na društvenim mrežama (374 pregleda), a planirana je i njegova daljnja elektronska distribucija kroz saradnju sa udruženjima koja okupljaju trudnice i majke.

U ovom izvještajnom periodu je održano i online predavanje za buduće roditelje pod nazivom „Izazovi roditeljstva-od trudnoće do prvih koraka“ u kojem je učestvovalo 22 učesnika. Realizaciji ove interaktivne edukacije prethodilo je targetiranje posebne grupe korisnika (trudnica) unutar Facebook

grupe u saradnji sa Institutom za majku i dijete (Belma Šoljanin), izrada online google forms prijave uz objavu iste na svim našim online kanalima (web stranica, Facebook, Instagram) te letka „Novi član porodice – novi izazov“. Navedena aktivnost imala je za cilj upoznati buduće roditelje sa promjenama u partnerstvu koje nastaju nakon rođenja djeteta, kao i o ulozi oca i majke, s posebnim naglaskom na važnost razvoja sigurne privrženosti kod djeteta. Također, izrađeni su edukativni letci sa porukama o roditeljstvu koji se jednom sedmično postavljaju na web stranicu Ustanove, kao i na društvenim mrežama.

3.2.4. Programska aktivnost „Unapređenje roditeljstva“

Generalni cilj: podizanje kvalitete porodičnog života i harmoniziranje porodičnih odnosa kroz unapređenje roditeljskih kompetencija i uključenosti u pripremi djeteta za polazak u školu

Ciljna grupa: roditelji djece predškolskog uzrasta

Programska aktivnost „Unapređenje roditeljstva“ realizirana je u saradnji sa JU „Djeca Sarajeva“ i PU „Amel i Nur“. Zbog nemogućnosti rada u zajednici sve aktivnosti morale su biti prilagođene digitalnom i online konceptu. S tim u vezi za roditelje čija djeca se pripremaju za polazak u školu je pripremljena i izrađena audio/video prezentacija (digitalno pripovijedanje) pod nazivom „Priprema djeteta za polazak u školu“ i ista je putem e-maila i Viber grupa proslijeđena za 351 roditelja. Također, je realizirano jedno online edukativno predavanje za 13 roditelja na navedenu temu s ciljem unapređenja i jačanja roditeljskih kompetencija u pripremi djeteta za polazak u školu, s posebnim osvrtom na novonastalu situaciju.

Zbog ukazane potrebe i specifične situacije u kojoj smo kao društvo našli, te sveopćeg trenda korištenja digitalnih medija KJU „Porodično savjetovalište“ je dodatno realizirala edukacije za roditelje na teme „Utjecaj digitalnih medija na razvoj djeteta“ i „Mama, mogu li koristiti tvoj mobitel?“. Ukupno su realizirana tri online edukativna predavanja putem *Zoom platforme* na kojima je učestvovalo 54 roditelja. Kroz realizirane edukacije roditelji su upoznati sa potencijalnim rizicima od prevelikog korištenja digitalnih medija, važnošću ograničavanja vremena njihovog korištenja i nadzora nad sadržajima koje djeca pretražuju, ponuđeni su im i konkretni primjeri kako ograničiti vrijeme i šta ponuditi kao alternativu digitalnim sadržajima. Za ove dvije teme izrađene su i audio/video prezentacije u obliku digitalnog pripovijedanja kako bi iste mogle biti distribuirane za što veći broj roditelja.

Za stručno osoblje pomenutih Ustanova realizirana su četiri edukativna online predavanja o temi „Stres u odgajateljskoj profesiji“ putem *Zoom platforme*, a kojima je prisustvovalo ukupno 127 odgajatelja. Isti su upoznati sa faktorima i simptomima stresa i profesionalnog sagorijevanja, te načinima prevencije istih.

3.2.5. Programska aktivnost „Zajedno do uspjeha“

Generalni cilj: Unapređenje znanja, vještina i kompetencija učenika, roditelja i nastavnika za izgradnju kvalitetnijeg saradničkog odnosa, kao i prevencija nepoželjnih oblika ponašanja učenika

Ciljna grupa: Učenici, roditelji i nastavnici osnovnih škola Kantona Sarajevo.

S obzirom na izmijenjen koncept rada i uvođenje online nastave koji predstavljaju novi izazov za cijelu porodicu, ali i nastavno osoblje, odlučili smo da svim akterima odgojno-obrazovnog procesa ponudimo podršku u prilagodbi na ove izmijenjene okolnosti. S tim u vezi, kreirali smo infografike- male brošure sa savjetima za učenike kako da organiziraju svoju online nastavu, za roditelje kako da budu podrška djeci i koja je njihova uloga u vrijeme online nastave, te za nastavnike kako da budu podrška roditeljima i učenicima, ali i da ne zanemare svoje potrebe. Također, kroz posebnu Powtoon prezentaciju, odnosno kratki video smo naglasili važnost saradnje porodice i škole u svrhu stvaranja poticajnog okruženja za pravilan razvoj djece i prevencije društveno neprihvatljivih oblika ponašanja. Svi izrađeni materijali su postavljeni na web stranicu Ustanove, Facebook i Instagram profil, te su proslijeđeni svim školama u Kantonu Sarajevo, koje su isti postavljali na svoje web stranice i profile, tako da su navedeni materijali imali veliki broj pregleda i reakcija u vidu objave, komentara i dijeljenja (16 500 pregleda).

3.2.6. Programska aktivnost „Porodično u vašoj školi“

Generalni cilj: Prevencija rizičnih, preddelinkventnih, delinkventnih oblika ponašanja i drugih sociopsiholoških problema i poteškoća kroz stručnu i profesionalnu pomoć i edukaciju djeci, roditeljima i nastavnicima

Ciljna populacija: Djeca, roditelji i nastavnici osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo

U ovom izvještajnom periodu KJU „Porodično savjetovalište“ nastavila je sa realizacijom programske aktivnosti „Porodično u Vašoj školi“ u saradnji sa predstavnicima zainteresiranih osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo. U tom periodu realiziran je veliki broj interaktivnih predavanja, prezentacija, radionica i drugih oblika rada sa roditeljima, nastavnicima i mladima/učenicima u školama. U realizaciji predavanja i radionica koriste se interaktivne metode gdje roditelji, nastavnici i mladi rade u manjim i srednjim grupama, razgovaraju o temama koje su im predstavljene standardnim načinom rada, kao i online putem predstavljajući kratke filmove, prezentacije, vježbe ili situacione primjere na osnovu čega donose mišljenja i zaključke, što u cjelini povećava njihovu vlastitu aktivnost i usvajanje preventivnih sadržaja.

Navedena programska aktivnost realizirana je na poziv sljedećih osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo: OŠ „Osman Nuri Hadžić“, OŠ „Isak Samokovlija“, OŠ „Grbavica I“, OŠ „Mirsad Prnjavorac“, JU „Prva bošnjačka gimnazija“, Richmond Park School i OŠ „Musa Ćazim Ćatić“ kroz **36** aktivnosti u kojima je učestvovalo **738** učesnika.

Aktivnosti realizirane u osnovnim školama su:

26 interaktivne radionice u kojima je učestvovalo **496 mladih**, a realizirane su sljedeće teme: „Zajedništvo“ (29), „Slika o sebi“ (28), „Internet kao stil života“ (181), „Rješavanje konflikta“ (106), „Odbacivanje u grupi vršnjaka“ (53), „Nenasilna komunikacija“ (89) i „Socijalne vještine“ (10).

5 edukativna predavanja za roditelje u kojima je učestvovalo **162 roditelja**, a realizirane su teme: „Odgojni stilovi roditelja“ (16), i „Utjecaj porodice na pojavu rizičnih ponašanja kod djece“ (23) i „Porodica u doba korone (123).

2 edukativna predavanja za profesionalce u kojem je učestvovalo **80 profesionalaca**, a realizirana je tema: „Stres na radnom mjestu“ i „Porodica u vrijeme korone“.

Aktivnosti realizirane u srednjim školama su:

1 interaktivna radionica u kojoj je učestvovalo **46 mladih**, na temu: „Nasilje u digitalnom okruženju“.

Kako bi se što adekvatnije približili većem broju porodica i bili podrška u novonastaloj situaciji izazvanoj pandemijom virusa COVID-19, KJU „Porodično savjetovalište“ je programsku aktivnost „Porodično u vašoj školi“ u ovom periodu prilagodilo modelu online konceptu rada, te smo tom prilikom i izradili audio-video prezentaciju pod nazivom „Porodica u izolaciji“. Cilj ove audio-video prezentacije bio je da se predstave odnosi unutar porodice i izazovi s kojim se porodica nosila za vrijeme izolacije (različite potrebe članova porodice, stres, briga, strah, loša komunikacija, nerazumijevanje, rad od kuće, nedostatak prostora,...) te preporuke porodicama kako bi se lakše nosile s novonastalom situacijom. U dogovoru sa stručnim saradnicima škola navedena prezentacija distribuirana je svim osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo kako bi ista bila dostupna što većem broju građana Kantona Sarajevo.

3.2.7. Programska aktivnost „Reaguj, budi podrška“

Generalni cilj: prevencija nasilja među vršnjacima kroz sticanje pozitivnih navika i formiranja pravilnih životnih stavova i uvjerenja kod mladih

Ciljna grupa: mladi u dobi između 12 i 15 godina

Programska aktivnost „Reaguj budi podrška“ realizirana je u saradnji sa OŠ „Osman Nuri Hadžić“ sa učenicima devetih razreda putem njihove online platforme Microsoft Teams. Realizaciji navedene aktivnosti prethodila je priprema sadržaja i prezentacije o temama „Prepoznavanje i prevencija nasilja“ i „Cyberbullying“ koje su prilagođene online konceptu rada. Ukupno su realizirane četiri online interaktivne i edukativne radionice u kojima je učešće uzelo 57 mladih. Kroz svoje učešće mladi su imali priliku suočiti se sa vlastitim predrasudama, stavovima i mišljenjima o nasilju, upoznati se sa znakovima izloženosti nasilju, načinom prevencije i podrške u slučajevima prepoznatog nasilja, a poseban akcenat je stavljen na sve učestaliju pojavu nasilja putem interneta, tzv. Cyberbullying.

3.2.8. Programska aktivnost „Razvijajmo vrline“

Generalni cilj: unapređenje i razvijanje socijalnih vještina kod djece bez roditeljskog staranja institucionalno smještenih i tretiranih, s ciljem poticanja pozitivnog razvoja i samostalnosti, kao i socijalna integracija.

Ciljna grupa: djeca bez roditeljskog staranja koja su obuhvaćena institucionalnom brigom

U okviru programske aktivnosti „Razvijajmo vrline“ realiziran je sastanak sa predstavnicima JU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“ na kojem je dogovorena realizacija kontinuiranih aktivnosti za štíćenicima u Porodičnom domu Blagovac. U tu svrhu pripremljen je set radionica koje se odnose na upoznavanje, pravila ponašanja i zajedništvo, a planirano je da se sadržaj radionica prilagodi potrebama grupe koje će se iskazivati tokom njihove realizacije. Ukupno su realizirane tri radionice na kojima je učešće uzelo 7 štíćenika. Iako su planirane kontinuirane aktivnosti, zbog pogoršanja epidemiološke situacije i nemogućnosti obezbjeđivanja preporučenih mjera, aktivnosti su obustavljene.

3.2.9. Programska aktivnost „Podrška mladima sa invaliditetom“

Generalni cilj: pružanje podrške i razvijanje mehanizama za lakše prihvatanje i prevazilaženje poteškoća sa kojim se mlade osobe sa invaliditetom suočavaju

Ciljna grupa: mladi i studenti sa invaliditetom i njihove porodice

U saradnji sa Uredom za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu za osam mladih sa invaliditetom realiziran je set od šest online interaktivnih radionica s ciljem jačanja njihovih socijalnih vještina koje će im pomoći da prevaziđu poteškoće sa kojima se kao osobe sa invaliditetom suočavaju. Radionice su osmišljene i prilagođene populaciji mladih sa invaliditetom i online konceptu izvođenja, a obrađuju sljedeće teme: „Socijalne vještine“, „Komunikacija“, „Nasilje“, „Rješavanje konflikta“, „Slika o sebi“ i „Zauzimanje za sebe“. Dakle, sa mladima se radilo na osvještavanju slike o sebi, pri čemu su procjenjivali i vlastito samopouzdanje kao značajni aspekt slike o sebi, te dobili savjete na koji način mogu raditi na povećanju samopuzdanja. Također, stekli su uvid u značaj socijalnih vještina, te na koji način mogu unaprijediti svoje vještine komunikacije i rješavanja konflikta te kako se zauzeti za sebe, ali i na koji način pomoći sebi ili drugima u slučaju izloženosti različitim oblicima nasilja.

3.2.10. Programska aktivnost „Snaga porodice“

Generalni cilj: osnaživanje bračnih partnera za kvalitetnije suočavanje sa izazovima odlaska djece iz porodice

Ciljna grupa: bračni parovi čija djeca „napuštaju“ porodice

U okviru programske aktivnosti „Snaga porodice“ dogovoren je i realiziran sastanak sa Studentskim centrom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. Na navedenom sastanku dogovorena je realizacija dvije teme za roditelje studenata koji borave u ovom Centru i to putem tzv. digitalnog pripovijedanja (audio-video prezentacija). Teme koje su dogovorene su: „Kako poticati mlade na veću samostalnost?“, „Šta sa partnerstvom kada ode dijete iz zajedničkog domaćinstva?“ Prezentacije su u saradnji sa Studentskim centrom Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini distribuirane za 108 roditelja studenata smještenih u Centru. Kroz prezentaciju roditelji su upoznati sa izazovima, mogućim riziko faktorima ali i sa prednostima koje postroditeljska i porodica iz koje odlaze djeca nosi sa sobom. Poseban osvrt dat je na važnost poticanja samostalnosti kod mladih i partnerskog odnosa gdje su partneri kao na početku svog odnosa okrenuti jedno prema drugom.

3.2.11. Programska aktivnost: „Zlatne godine“

Generalni cilj: Prevencija socijalne isključenosti osoba starije životne dobi kroz organizovane grupa za samopomoć.

Ciljna grupa: Osobe starije životne dobi i stare osobe bez obiteljskog staranja.

KJU „Porodično savjetovalište“ u saradnji sa Centrom za promociju i unapređenje zdravlja "Generacija" realizirala je programsku aktivnost „Zlatne godine“. Aktivnost je realizirana kroz tri tematske radionice na kojima je učešće uzelo 76 članova. Cilj aktivnosti bio je prevencija socijalne isključenosti osnaživanjem socijalnih veza starijih osoba sa porodicom i dobnom populacijom. Bitno je naglasiti da su ove radionice pored promovisanja važnosti mentalnog zdravlja imale za cilj i utjecaj na poboljšanje njihove kvalitete življenja, kvalitetnijih odnosa u vlastitoj porodici, ali i u socijalnoj sredini.

S obzirom na novonastalu situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, a poštujući sve epidemiološke mjere, u saradnji sa Centrom za promociju i unapređenje zdravlja „Generacija“, realizirano je šest online interaktivnih i edukativnih radionica na temu „Zlatne godine u izolaciji“. Ukupno su učestvovala 24 člana. Cilj navedenih radionica bio je osnaživanje osoba treće životne dobi kako bi se lakše nosili sa izazovima izolacije u kojoj smo se kao društvo našli. Aktivnost se realizovala u vidu razgovora i razmjene iskustava, usaglašavanjem konkretnih preporuka.

3.2.12. Programska aktivnost „Kamp za mlade“

Generalni cilj: Okupiti učenike iz različitih srednjih škola koji će u prirodnom ambijentu provesti vikend u razvijanju socijalnih vještina u svrhu prevencije ovisničkih ponašanja

Ciljna grupa: Učenici drugih i trećih razreda srednjih škola koji pokazuju znakove ovisnosti o internetu

S obzirom na epidemiološku situaciju i s tim u vezi nemogućnost organiziranja planiranog kampa za mlade koji podrazumijeva mnogo interaktivnih vježbi koje se ne mogu izvoditi poštujući fizičku distancu, odlučili smo se da problem ovisnosti o internetu, ali i ovisnosti općenito, kao i način prevencije istih predstavimo putem brošure namijenjene roditeljima mladih.

Brošura je posebno značajna zato što se nalazimo u trenutku izvođenja nastave putem digitalnih uređaja, što zasigurno dovodi i do povećanog korištenja interneta i povećava opasnost od razvijanja ovisnosti. Roditelji putem jednostavnog upitnika mogu procijeniti da li njihovo dijete iskazuje znakove ovisnosti o internetu, upoznaju se sa važnošću poduzimanja aktivnosti da do razvijanja ovisnosti ne dođe, te gdje mogu potražiti stručnu pomoć ukoliko dijete iskazuje znakove ovisničkog ponašanja. Brošura je postavljena na web i Facebook stranicu Ustanove, Instagram profil, te je prosljeđena svim srednjim školama u Kantonu Sarajevo i imala je veliki broj pregleda (preko 3000).

3.2.13. Programska aktivnost „ZaJedno“ – Promocija inkluzivne kulture

Generalni cilj: Promocija jednakih životnih prilika bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

Ciljna grupa: učenici, roditelji i nastavnici u školama Kantona Sarajevo.

S ciljem promocije važnosti socijalne uključenosti osoba sa invaliditetom, ali i ukazivanja na teškoće s kojima se oni pri tome susreću, te načine na koji ih prevazilaze, a zbog nemogućnosti realizacije programske aktivnosti u zajednici, odlučili smo se za kreiranje kratkog videa u kojem smo osobama sa invaliditetom i/ili predstavnicima udruženja osoba sa invaliditetom dali mogućnost da govore upravo o ovoj temi.

Video pod nazivom „Socijalna inkluzija“ traje oko 13 minuta, a u njemu predstavnici osoba sa invaliditetom govore o socijalnoj inkluziji, vlastitom iskustvu, posebnim izazovima sa kojima se invalidne osobe susreću u vrijeme pandemije, kao i onome što im je potrebno da bi socijalna inkluzija bila potpuna. Video je u povodu „Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom“ postavljen na web i Facebook stranicu Ustanove, YouTube kanal, kao i udruženja osoba sa invaliditetom koja su učestvovala u ovoj aktivnosti: Udruženje distrofičara Kantona Sarajevo, Udruženje gluhih Kantona Sarajevo, Udruženje slijepih Kantona Sarajevo, Udruženje oboljelih od multiple skleroze Kantona Sarajevo, SUMERO - Savez organizacija za podršku osobama s intelektualnim teškoćama FBiH) i Ured za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu. U cilju podizanja svijesti o ovom problemu i smanjivanja predrasuda i diskriminacije osoba sa invaliditetom video je također proslijeđen svim osnovnim i srednjim školama, kao i udruženjima i ustanovama sa kojima saradjujemo. Navedeni video imao je veliki broj pregleda i reakcija u vidu objave, komentara i dijeljenja. (1746 pregleda)

3.2.14. Program podrške porodicama

Generalni cilj: Prevencija problema i poteškoća koje su karakteristične za pojedine razvojne faze porodice, ali i odgovoriti na aktuelne probleme sa kojima se susreće današnja porodica.

Ciljna grupa: Svi članovi porodice

U okviru aktivnosti „Program podrške porodicama“ održan je sastanak sa predstavnicima Udruženja za prevenciju ovisnosti Narko –Ne na kojem je predstavljen projekt: „Snažne porodice – snažna djeca“. Cilj ovog projekta je jačanje i unapređenje vještina i kompetencija porodica kao i porodica u riziku, razvijanjem zaštitnih faktora kako bi se lakše nosili sa izazovima svakodnevnice. Na realiziranom sastanku dogovoren je plan aktivnosti koji se odnosi na iz

bor stručnjaka (realizatora) za koje će biti organizirana međunarodna edukacija kako bi isti kasnije provodili program edukacije, primjenjujući usvojene modele, standarde i alate usvojene kroz edukaciju. U sklopu ovog projekta je naznačeno da će se pristupiti izradi priručnika u kojem je detaljno opisana metodologija ovih projektnih aktivnosti. Nakon realizacije svih sedam radionica planirano je da se pristupi izradi evaluacije, te da se organizira Konferencija na kojoj bi se promovirali rezultati iz pomenutog projekta. Implementatori su stručni saradnici iz sljedećih ustanova i organizacija : SOS

Dječija sela, KJU“Centar za socijalni rad“ , KJU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“, KJU“Odgojni centar“, KJU „Porodično savjetovalište“ i udruženje za prevenciju ovisnosti „NARKONE“.

Nažalost, zbog epidemiološke situacije u cijelom svijetu, a samim tim i u našoj državi nismo bili u mogućnosti pristupiti realizaciji ove aktivnosti jer donatori, odnosno međunarodni edukatori iz Velike Britanije nisu bili u prilici da dođu kako bi realizirali planiranu edukaciju stručnjaka, a nisu smatrali korisnim da se edukacija održi online putem.

Međutim, zbog efikasnosti projekta donatori nisu odustali od realizacije, ista je prolongirana za 2021.godinu s obzirom na to da su namijenjena sredstva i dalje operativna.

3.2.15. Programska aktivnost „Program psihosocijalnog osnaživanja nezaposlenih osoba“

Generalni cilj: sprječavanje negativnih psihosocijalnih posljedica uz podizanje kompetencija za traženje posla nezaposlenim osobama

Ciljna grupa: nezaposlene osobe u KS

Stručni saradnici Odjeljenja za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije su održali sastanak sa predstavnicima JU Služba za zapošljavanje KS te je dogovorena saradnja i realizacija pomenute programske aktivnosti. Na sastanku je prezentiran sadržaj programa te je dogovoreno da se potpiše protokol o saradnji između dvije Ustanove nakon čega bi uslijedila realizacija seta radionica „Socijalne vještine“. Cilj ove programske aktivnosti je pružanje psihosocijalne podrške i osnaživanje nezaposlenih mladih osoba od 18 do 30 godina. Zbog promjene menadžmenta JU Služba za zapošljavanja KS, kasnog preseljenja naše Ustanove u novu zgradu (31.12.2020. godine), te nemogućnosti organizacije prostornih kapaciteta koji bi zadovoljili epidemiološke mjere nismo bili u mogućnosti započeti realizaciju ove programske aktivnosti. Pristupilo se potpisivanju protokola o saradnji te je realizacija prolongirana za početak 2021. godine.

3.2.16. Programska aktivnost: „Klubovi vršnjačkih medijatora“

Generalni cilj: Smanjenje nasilnog ponašanja u školama razvijanjem „zdravih“ obrazaca komunikacije.

Ciljna grupa: Mladi

Uzimajući u obzir činjenicu da se nastava u višim razredima izvodi isključivo online putem, nismo bili u mogućnosti realizirati planirane aktivnosti programa „Klubovi vršnjačkih medijatora“, već smo se opredijelili za prezentaciju ove aktivnosti kroz kratki video namijenjen osnovnim i srednjim školama. Video upućuje na važnost vršnjačke medijacije, njene prednosti za školu, učenike, ali i cijelu porodicu. Kroz učešće u ovoj programskoj aktivnosti učenici će imati priliku da razvijaju vještine komunikacije, upoznaju se s pojmom i tipovima konflikta, tehnikama rješavanja konflikata, tehnikama medijacije i pregovaranja, a sve u svrhu prevencije nasilja u školi. (1768 pregleda)

Nakon objave videa "Vršnjačka medijacija" nekoliko zainteresiranih osnovnih škola nam je poslalo upit za realizaciju pomenute aktivnosti u 2021. godini ukoliko epidemiološka situacija bude dozvoljavala.

3.2.17. Programska aktivnost „Hraniteljstvo“

Generalni cilj: Edukacija potencijalnih hranitelja u pravcu jačanja roditeljskih kompetencija i promocija hraniteljstva

Ciljna grupa: Roditelji-hranitelji

U skladu sa indikatorom potreba za uvođenje novih usluga u KJU "Porodično savjetovalište" a pod pretpostavkom da će prelaskom u nove prostorije zgrade biti moguće uvesti iste, pokrenut je proces koji bi ukazao na opravdanost i potrebu uvođenja usluge „Edukacija potencijalnih hranitelja u pravcu jačanja roditeljskih kompetencija i promocija hraniteljstva“. Cilj ove programske aktivnosti je bio da u saradnji sa KJU "Centar za socijalni rad" učestvujemo kao jedna od ustanova socijalne zaštite na promoviranju hraniteljstva, kako bi osigurali adekvatnu podršku stručnjacima iz ove oblasti kao i svim potencijalnim hraniteljima.

Međutim, zbog smjena menadžmenta KJU "Porodično savjetovalište" i nemogućnosti organizacije sastanka novih upraviteljskih struktura KJU "Centar za socijalni rad" i Savjetovališta, kao i pojave pandemije Corona virusa nismo bili u mogućnosti realizirati pomenute aktivnosti.

3.2.18. Program psihosocijalne i zdravstvene integracije generacijskog niza

Generalni cilj: organiziranje edukativnih radionica, treninga, kampanja u cilju podizanja svijesti o važnosti socijalne uključenosti i unapređenje zdravlja

Ciljna grupa: Osobe treće životne dobi s područja KS

Navedenu programsku aktivnost nije bilo moguće realizirati zbog neprelaska u nove prostorije Savjetovališta kao i zbog proglašenja „Stanja nesreće“ na području Kantona Sarajevo od Marta 2020. godine i mjera koje su uvedene od strane Kriznog štaba KS/FBiH, s obzirom da je aktivnost namijenjena osobama treće životne dobi, a koje pripadaju rizičnoj skupini.

3.3. SAVJETODAVNO-TERAPEUTSKI RAD (SEKUNDARNA PREVENCIJA)

Pet stručnih radnika Odjeljenja za savjetodavno-terapeutski rad koji su, pored dodiplomskih studija iz oblasti psihologije, pedagogije i socijalnog rada završili četverogodišnju specijalističku edukaciju iz systemske porodične terapije ili trogodišnju edukaciju iz transakcione analize, su i tokom **2020. godine** kontinuirano pružali savjetodavno-terapeutske usluge građanima Kantona Sarajevo. Savjetodavno-terapeutske usluge pružane su i porodicama u riziku, koje su prepoznate od profesionalaca JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ i kao takve upućene na tretman u Savjetovalište.

U ovisnosti od prezentiranog problema i očekivanja korisnika, fokusirane problematike i utvrđenog cilja tretmana, kao i broja članova porodičnog sistema, savjetodavno-terapeutske usluge pružane su kroz individualni, dijadni/partnerski i porodični oblik rada.

Tokom terapijskog procesa stručni radnici su primjenjivali tehnike različitih terapijskih pravaca poštujući etičke principe u ovoj oblasti, a naročito princip povjerljivosti podataka vezanih za identitet korisnika i sadržaj tretmana, te princip dobrovoljnosti koji se odnosi na volju korisnika da uđe u tretman.

Generalni cilj savjetodavno-terapeutskog rada sa korisnicima usluga i tokom 2020. godine bio je harmoniziranje porodičnih i bračnih odnosa, sprječavanje i suzbijanje sociopsiholoških problema i poteškoća, te promjena uvjerenja kod djece, mladih kao i korisnika koji pripadaju drugim dobnim skupinama.

Poseban izazov tokom 2020. godine u KJU „Porodično savjetovalište“ kao i u širem sistemu, predstavljala je pandemija izazvana virusom (COVID-19). S tim u vezi, 18.03.2020. godine u KJU „Porodično savjetovalište“ donesen je Plan mjera za zaštitu od virusa (COVID-19) koji je imao za cilj provođenja Naredbe Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo kao i prilagođavanje načina rada potrebama građana. U specifičnim okolnostima lokdaun-a, građanima Kantona Sarajevo su savjetodavno-terapeutske usluge pružane putem telefona, vibera i online platformi.

Podaci o korisnicima koji su bili obuhvaćeni savjetodavno-terapeutskim tretmanom

Tokom 2020. godine kontinuiranim savjetodavno-terapeutskim tretmanom obuhvaćeno je ukupno **755 korisnika**.

Tabelarni prikaz broja korisnika kojima su pružene savjetodavno-terapeutske usluge tokom 2020. godine (po oblicima rada)

Tabela br. 1.

	Individualni oblik rada	Dijadni oblik rada	Porodični oblik rada	Ukupan broj korisnika
Broj korisnika kojima je pružena usluga savjetodavno-terapeutskog tretmana	533	206	36	755

Tokom izvještajnog perioda jenajveći broj građana iskazao potrebu za stručnom pomoći samoinicijativno **51,7%** i na osnovu preporuke aktuelnih i korisnika sa kojima je završen tretman **30,1%**. Na osnovu upute profesionalaca iz JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ u savjetodavno-terapeutski tretman uključeno je **10,8%** korisnika, na osnovu prijedloga profesionalaca zaposlenih u ustanovama i organizacijama iz obrazovnog i zdravstvenog sistema **4,3%** korisnika, dok je na osnovu poziva savjetnika-terapeuta u tretman uključeno **3,1%** korisnika.

Od ukupnog broja korisnika koji su u izvještajnom periodu zatražili savjetodavno-terapeutske usluge **67,6%** su ženskog spola, a **32,4%** su muškog spola.

Najveći broj građana, koji su tokom 2020. godine koristili savjetodavno-terapeutske usluge, su starosti od 36 do 60 godina **55,6%** i od 25 do 35 godina **23,6%**. U dobnoj skupini od 15 do 24 godine je **15,4%** korisnika. Od ukupnog broja korisnika kojima je tokom 2020. godine pružena usluga **2,9%** su stariji od 60 godina, a **2,5%** su djeca uzrasta do 14 godina.

Kada je u pitanju obrazovna struktura korisnika savjetodavno-terapeutskih usluga najveći procenat **45,8%** ima obrazovanje na nivou srednje stručne spreme i na nivou visoke stručne spreme **35,9%**, dok **13%** korisnika usluga ima završen master, specijalistički ili doktorski studij, a **5,3%** korisnika ima niži stepen obrazovanja.

Od ukupnog broja građana Kantona Sarajevo, koji su u izvještajnom periodu koristili savjetodavno-terapeutske usluge najveći broj dolazi sa područja općine Novi Grad **26,3%**, Općine Novo Sarajevo **20,7%** i Općine Centar **20,1%**. Zatim slijede Općina Ilidža sa **11%** i Općina Stari grad sa **8,7%** korisnika. Sa područja općina Vogošća, Hadžići i Ilijaš uslugu je dobilo **13,2%** korisnika.

Savjetodavno-terapeutski tretman

Tokom 2020. godine realizirano je ukupno **2856 seansi savjetodavno-terapeutskog tretmana**. Dužina trajanja jedne seanse je **60 minuta**. Svim realiziranim seansama prethodila je predseansa u okviru koje se odvijala priprema za savjetodavno-terapeutski rad sa korisnicima usluga. U izvještajnom periodu realizirane su **2582 predseanse**. Također, svaka savjetodavno-terapeutska seansa podrazumijevala je realizaciju postseansi, procesa reflektiranja o tretmanu, terapijskom procesu, korištenim intervencijama i terapijskim promjenama postignutim u okviru savjetodavno-terapeutskog procesa. Tokom izvještajnog perioda realizirane su **2582 postseanse**.

Tabelarni prikaz broja savjetodavno-terapeutskih seansi realiziranih tokom 2020. godine (po oblicima rada)

Tabela br. 2.

	Individualni oblik rada	Dijadni oblik rada	Porodični oblik rada	Ukupan broj seansi
Broj realiziranih sav-terap seansi	2301	492	63	2856
Broj realiziranih sav-terap predseansi	2301	246	35	2582
Broj realiziranih sav-terap postseansi	2301	246	35	2582

Tokom 2020. godine završen je tretman sa **511 korisnika**. Sa ostalih **264 korisnika** tretman je nastavljen.

**Tabelarni prikaz broja korisnika sa kojima je završen tretman tokom 2020. godine
(po oblicima rada)**

Tabela br. 4.

	Individualni oblik rada	Dijadni oblik rada	Porodični oblik rada	Ukupan broj korisnika
Broj korisnika sa kojima je završen tretman	341	144	26	511

Sa **236 korisnika** tretman je završen po planu, sa **188** sporazumom između savjetnika-terapeuta i korisnika usluga. Proces je prekinut jednostrano od strane **87 korisnika**.

Prekid tretmana iniciran je od terapeuta u situacijama kada je problem korisnika bio takav da je bilo neophodno da dobije uslugu u institucijama zdravstvenog ili socijalnog sistema, najčešće centrima za mentalno zdravlje, JU „Zavod za bolesti ovisnosti“ ili JU „Kantonalni centar za socijalni rad“.

Najčešći razlozi za jednostrani prekid tretmana na inicijativu korisnika tokom 2020. godine bili su bolest korisnika ili nekoga od članova porodice, zatim izolacija radi infekcije virusom (COVID-19). Pored navedenih, razlozi za prekid tretmana bili su promjena prebivališta korisnika, očekivanja „instant rješenja“ problema, te očekivanja „sekundarne dobiti“, zatim predrasude u odnosu na (spol) terapeuta kao i nespremnost korisnika za promjene.

Ostali razlozi za prekid tretmana bili su razlika između načina rada u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad i očekivanja korisnika od tretmana, te nedostatak kapaciteta ili motivacije korisnika za savjetodavno-terapeutski tretman. Najčešće se radilo o korisnicima koji su u Porodično savjetovalište upućeni iz drugih institucija pri čemu je savjetodavno-terapeutski tretman korisnicima prezentiran kao određena mjera.

Savjetodavno-terapeutske usluge

Tokom 2020. godine korisnicima su pružene ukupno **6302** različite usluge. Slijedi tabelarni prikaz uslugakoje su pružene korisnicima korisnicima u periodu **januar-decembar** 2020. godine.

<i>VRSTA PRUŽENE USLUGE</i>	<i>BROJ USLUGA</i>
<i>Usluge (psihoterapije)</i>	1467
<i>Usluge savjetovališnog rada</i>	1890
<i>Preliminarna trijaža</i>	609
<i>Inicijalni intervju</i>	475
<i>Dijagnosticiranje problema</i>	338

<i>Intervencije putem telefona</i>	1363
<i>Usluga krizne intervencije</i>	81
<i>Usluga praćenja korisnika</i>	55
<i>Usluga ekointervencije</i>	8
<i>Usluge posredovanja</i>	11
<i>Usluge izrade nalaza i mišljenja</i>	5
Ukupno usluga	6302

Savjetodavno-terapeutski tretman je proces usmjeren na promjenu interakcija unutar porodičnog sistema s ciljem postizanja promjena koje doprinose razvijanju funkcionalnosti porodičnog sistema. Ovaj proces se i tokom 2020. godine odvijao u odnosu savjetnika-terapeuta i korisnika usluga, u sigurnom i povjerljivom ambijentu. U okviru savjetodavno-terapeutskog tretmana pruženo je **1467** usluga **terapijskog rada** i **1890** uslugasavjetovanišnog rada.

Tokom prvog, najčešće telefonskog kontakta stručnih saradnika sa korisnicima usluga obavljala se **preliminarna trijaža**, proces u okviru kojeg se fokusirao problem, procjenjivale indikacije za tretman u Savjetovalištu i/ili su se korisnici upućivali na konsultacije ili tretman u druge institucije. Tokom izvještajnog perioda pruženo je ukupno **609** usluga **preliminarne trijaže**.

U okviru prve seanse (**inicijalnog intervjua**) su eksplorirani i **dijagnosticirani problemi** korisnika, sagledana očekivanja korisnika od tretmana, te su utvrđeni ciljevi tretmana. Tokom 2020. godine pruženo je **475** usluga **inicijalnog intervjua** i **338** usluga **dijagnosticiranja problema**.

U izvještajnom periodu pružene su **1363 intervencije putem telefona**. Najveći procenat ovih usluga pružen je građanima koji su bili izloženi stresnim situacijama izazvanim posljedicama pandemije. Također, intervencije putem telefona pružane su korisnicima koji su bili uključeni u savjetodavno-terapeutski tretman, te osobama koje su bile suočene sa različitim problemima, ali nisu bile spremne za uključivanje u kontinuirani tretman.

Tokom izvještajnog perioda pružena je **81** usluga **krizne intervencije**, korisnicima koji su bili izloženi neočekivanim stresnim situacijama, izazvanim najčešće specifičnim okolnostima pandemije.

Tokom 2020. godine korisnicima je pruženo **55** usluga **praćenja**. Ova usluga pružena je korisnicima sa kojima je tretman bio u završnoj fazi, a koji su iskazali potrebu za dodatnom podrškom savjetnika-terapeuta kod kojeg su bili u tretmanu.

Ekointervencija se koristila u tretmanu osoba izloženih višeslojnim problemima, koje je bilo potrebno paralelno tretirati u institucijama socijalnog, zdravstvenog ili obrazovnog sistema, ili onih za čije je rješavanje problema bila neophodna intervencija policije. Ova usluga podrazumijeva suradnju sa profesionalcima drugih institucija ili organizacija, a ima za cilj koordiniranje intervencija pruženih korisniku. Tokom izvještajnog perioda pruženo je **osam** usluga **ekointervencije** i **pet** usluga izrade nalaza i mišljenja.

Posredovanje

U periodu **januar-decembar 2020. godine** proveden je postupak posredovanja prije pokretanja postupka za razvod tri bračna para. Tokom postupaka supružnici su postigli dogovor o povjeri malodobne djece, dinamici i načinu održavanja neposrednih kontakata malodobne djece sa roditeljem sa kojim ona neće nastaviti živjeti, te prijedlog novčanog iznosa namijenjenog za mjesečno izdržavanje djece.

U okviru postupka plasirane su intervencije savjetovanja koje su imale za cilj preveniranje posljedica razvoda braka na djecu, te poticanje odgovornog roditeljstva, a naročito održavanja komunikacije roditeljskog para. Voditeljica postupka je za potrebe Suda sačinila zapisnike o provedenim postupcima posredovanja i stručna mišljenja koja sadrže sve potrebne elemente.

Evaluacija

Evaluacija terapijskog procesa realizirana je sa svim korisnicima sa kojima je tokom izvještajnog perioda završen kontinuiran tretman. Evaluacija je podrazumijevala i usmeno rekapituliranje značajnih uvida i postignutih promjena korisnika kao i pismenu procjenu uspješnosti tretmana.

Tehnike **evaluacije savjetodavno-terapeutskog procesa** primjenjivale su se i tokom samog tretmana pri čemu su savjetnici-terapeuti nastojali sagledati način na koji su terapijske intervencije doprinjele promjenama koje su utjecale na terapijske ishode u odnosu na definirane probleme i očekivanja korisnika od tretmana.

Fokusirana problematika po oblicima rada

Tokom izvještajnog perioda korisnici su prezentirali poteškoće i probleme koji se tiču načina njihovog funkcioniranja u porodičnom ili drugim sistemima, a koji su doveli do intrapersonalnih (unutarnjih-psiholoških) i/ili interpersonalnih (relacijskih) problema.

Tokom 2020. godine **prezentirana i fokusirana** problematika korisnika tretirana je kroz individualne, dijadne (bračne, partnerske, roditeljske, roditelj-dijete relacije) i porodične oblike savjetodavno-terapeutskog rada.

Prezentirajući problemi korisnika koji su savjetodavno-terapeutske usluge koristili na **individualnom nivou** povezani su sa problemima nastalim usljed gubitka bliske osobe, traumatskim iskustvima, prekidom partnerske relacije, teškoćama u procesu emocionalnog vezivanja, nezadovoljstvom sobom i svojim načinom života, nezadovoljstvom vlastitom ulogom u porodičnom sistemu, nedostatkom kapaciteta za postizanje promjena, nedostatkom kapaciteta za uspostavu funkcionalnih odnosa sa značajnim osobama, porodičnim odnosima koje karakterizira disbalans u distribuciji moći i emocionalnoj razmjeni članova porodice, teškoćama u komunikaciji, te izostankom institucionalne podrške korisnicima u rješavanju njihovih problema. Ovakve životne okolnosti najčešće dovode do razvijanja simptoma anksioznosti, napada panike, depresivnog raspoloženja, nedostatka samopouzdanja i samopoštovanja itd.

Tretmanom su i tokom 2020. godine bile obuhvaćene osobe nezadovoljne vlastitim postignućima u području profesionalnog djelovanja, te osobe koje nemaju kapacitet za postizanje promjena vlastitih životnih okolnosti u kontekstu nepovoljnih socio-ekonomskih prilika.

Na **nivou partnerstva** tretirani su problemi međusobnog nerazumijevanja, teškoća nastalih radi nedostatka kapaciteta za adekvatnu preraspodjelu odgovornosti i obaveza partnera, neadekvatne emocionalne povezanosti partnera, gubitka povjerenja i ljubomore zbog izvanbračne relacije ili virtualne prevare, suočavanja sa postojanjem paralelne veze bračnog partnera, ovisnosti o kocki jednog od partnera, naglašenih razlika oblikovanih različitim kulturološkim vrijednostima porodica porijekla partnera, dilema vezanih za održivost bračne zajednice, te narušenih partnerskih odnosa općenito i prekida partnerske relacije.

U izvještajnom periodu tretirani su **partneri u fazi razvoda braka** ili u **postrazvodnoj fazi** sa teškoćama nastalim radi nemogućnosti prihvatanja odluke o razvodu braka, problemima u procesu reuspostave roditeljske komunikacije nakon razvoda braka, te radi specifičnih emocionalnih stanja patnje koja bivše partnere ometa u svakodnevnom funkcioniranju.

Tretmanom je korisnicima pružena pomoć sa ciljem preispitivanja stavova i očekivanja u partnerskom odnosu, prevazilaženja problema u partnerskim relacijama, postizanja emotivne stabilnosti i kreiranja novih perspektiva i načina percipiranja života.

Na preporuku profesionalaca iz službe socijalne zaštite JU „Kantonalni centar za socijalni rad“ tretirani su supružnici kojima je omogućeno da uz pomoć savjetnika-terapeuta preispitaju ispravnost odluke o razvodu braka, prevaziđu emocionalne aspekte separacije i nastave kontinuirano obavljati roditeljske uloge postizanjem odgovornog kooperativnog roditeljskog odnosa.

Tretmanom porodične terapije obuhvaćeni su korisnici koji su imali konflikte na relaciji roditelj-dijete/adolescent, probleme realizacije roditeljstva, konfliktnu komunikaciju ili prekid komunikacije zbog smanjene tolerancije na izražene međusobne razlike članova porodice, korisnici u čijim porodicama postoje porodične tajne koje se negativno reflektiraju na emocionalni razvoj djece, te nasiljem organizirani porodični sistemi.

Na nivou **roditeljskih uloga** tretirani su problemi: nedostatka kapaciteta za postizanje funkcionalnog roditeljstva, nedostatka roditeljskih kompetencija, odsustva autoriteta roditelja, neusklađenosti roditeljskih stilova, prezaštićujućeg odnosa roditelja naspram djece, propusnosti granica između subsistema roditelja i djece u porodici, manjka osjetljivosti za razvojne potrebe djece i mladih, nejasnih porodičnih pravila, konfliktna roditeljske komunikacije itd. Ovi problemi doprinijeli su razvijanju niza emotivnih i ponašajnih problema kod najmlađih članova porodičnog sistema poput: tjeskobe, strahova, depresivnog raspoloženja, te neposlušnosti, buntovnog i impulsivnog ponašanja.

Usluge su pružene i porodicama koje su imale iskustvo porodičnog nasilja, te porodicama u kojima je došlo do razvoda braka partnera, a nije postignut dogovor o povjeri djece ili je potpuno izostala suradnja roditeljskog para.

Najčešći problemi radi kojih su korisnici zatražili usluge putem telefona u izvještajnom periodu bili su gubitak bliske osobe, zabrinutost za vlastito zdravlje i zdravlje bliskih osoba, depresivno raspoloženje izazvano nepredvidivošću situacije, strah izazvan mogućim gubitkom posla i materijalnom nesigurnosti, te pojačana anksioznost, bračne krize, dileme vezane za roditeljske uloge nakon razvoda braka ili primjenu odgojnih metoda u okolnostima izolacije. Korisnici su tržili podršku i radi dilema vezanih za

trudnoću u specifičnim okolnostima pandemije, straha od zaraze, mobinga, kao i straha za članove porodice oboljele od terminalnih bolesti.

3.4. PROMOTIVNO-PROPAGANDNE AKTIVNOSTI

3.4.1. Medijski nastupi

Izveštajnu godinu je, u segmentu medijskih nastupa, obilježio niz gostovanja uposlenika Ustanove u raznim TV i radio emisijama. Realizirano je ukupno:

TV gostovanja- 18

Radio gostovanja-18

Printani mediji - 10

Učešća putem portala - ukupno 6.

Neke od prezentiranih tema: „Novi način rada Odjeljenja za savjetodavno-terapeutski rad“, „Problemi sa kojima se građani suočavaju i kako im pomazemo“, „Organizacija porodičnog života u vanrednim okolnostima“, „Podrška građanima u novonastalim okolnostima“, „Porodica u izolaciji“, „Problematika sa kojom se korisnici javljaju u tretman“, „Organizacija rada u novonastalim okolnostima“, „Povećanje porodičnog nasilja zbog trenutnih okolnosti“, „Problematika zbog koje nas korisnici najčešće pozivaju u vrijeme izolacije“, „Očuvanje porodičnih odnosa i mentalnog zdravlja u vrijeme pandemije“, „Kako reducirati stres u vrijeme izolacije, predstavljanje rada Ustanove“, „Povećanje nasilja u porodici za vrijeme izolacije“, „Aktuelnosti u radu Ustanove“, „Utjecaj pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje ljudi“, „Online nastava – motivacija učenika“, „Da li djeci nedostaje povratak u školske klupe?“, „Predstavljanje rada Ustanove u periodu izolacije i nakon prestanka iste“, „Utjecaj pandemije na mlade“, „Povećanje porodičnog nasilja u situaciji izolacije izazvane COVID-om“, „Problemi korisnika - savjeti za građane“, „Vršnjačko nasilje“, „Izazovi savremene porodice“, „Podrška porodici u izolaciji“, „Sprječavanje nasilja nad ženama“, „Izazovi porodice u izolaciji“, „Psihosocijalna podrška osobama treće životne dobi“, „Izazovi porodice u doba korone“, „Harmonizacija porodičnih odnosa“, „Specifične grupe i pojedinci koji se javljaju za psihološku pomoć i savjetovanje“, „Obilježavanje 15. maja Dana porodice“, „Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv dječijeg rada“, „Aktivnosti KJU „Porodično savjetovalište“, „Zlatne godine u izolaciji“, „Korištenje interneta – utjecaji Youtube-era na djecu i mlade“, „Priprema za školu – podrška djeci i roditeljima“, „Priprema za partnerstvo“, „Utjecaj digitalnih medija na djecu i mlade“, „Nasilje među vršnjacima“, „Prepoznavanje i prevencija ovisnosti o internetu“, „Socijalna inkluzija“, i dr.

3.4.2. Web stranica Ustanove

Softverskom analizom posjeta (Google analytics) web stranice za izvještajnu godinu evidentirano je:

9702 posjetitelja, 30835 pregleda sadržaja linkova i naslova te 98931 FB Fan page pregleda.

Pod linkom vijesti objavljeno je 59 tekstova.

3.5. SARADNJA U MREŽI

3.5.1. Tim za implementaciju akcionog plana za prevenciju maloljetničkog prijestupništva i rad sa maloljetnicima u kontaktu sa pravosudnim sistemom KS

U ovom izvještajnom periodu realizirano je nekoliko sastanaka Tima za implementaciju akcionog plana za prevenciju maloljetničkog prijestupništva i rad sa maloljetnicima u kontaktu sa pravosudnim sistemom KS s ciljem razmijene iskustava i primjera dobre prakse. Izrađen je i predstavljen godišnji izvještaj za period 2019. godine u kojem su prezentirane sve programske aktivnosti savjetodavnog i preventivnog rada KJU „Porodično savjetovalište“ u okviru akcionog plana. Također je predstavljen presjek realiziranih aktivnosti za period januar-septembar 2020. godine.

3.5.2. Učešće na sastanku za predstavljanje web platforme zadijete.info u organizaciji „Centra za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu“

U okviru Tima za implementaciju Akcionog plana za prevenciju maloljetničkog prijestupništva i rad sa maloljetnicima u kontaktu sa pravosudnim sistemom Kantona Sarajevo 2017-2019. godine stručni saradnici KJU „Porodično savjetovalište“ učestvovali su na sastanku koji je imao za cilj predstavljanje web platforme zadijete.info koju je predstavilo Udruženje "Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu". U narednom periodu dogovoreno je da se pod sredstvom stručnjaka ustanova i institucija koji su članovi Tima, a koji će biti uključeni u rad platforme na bazi zajedničke diskusije razmotri mogućnosti njenog stavljanja u funkciju kao još jednog preduvjeta zaštite najboljeg interesa djeteta u KS-u.

3.5.3. Aktuelni protokoli o saradnji koje je zaključila KJU „Porodično savjetovalište“

Ustanova je i u 2020. godini imala aktuelne posebno zaključene protokole o saradnji na temelju kojih ostvaruje povezanost sa drugim subjektima i međusobnu podršku i razvoj. Posebno se ističu:

- Sporazum o saradnji, zaključen sa JU Terapijskom zajednicom – Kampus Kantona Sarajevo;
- Protokol o saradnji zaključen sa Udruženjem za promociju i unapređenje zdravlja „Generacija“;
- Sporazum o saradnji sa Univerzitetom u Sarajevu;
- Protokol o međusobnoj saradnji nadležnih institucija i udruženja/fondacija u pružanju podrške svjedocima/žrtvama ratnih zločina, uspostavljenom institucionalnom mrežom na području Kantona Sarajevo;
- Protokol o saradnji sa JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo;
- Protokol o saradnji sa:
 - Savezom organizacija za pomoć osobama sa intelektualnim teškoćama FBiH-SUMERO,
 - Udruženjem slijepih Kantona Sarajevo,
 - Udruženjem gluhih Kantona Sarajevo,
 - Udruženjem oboljelih od multiple skleroze Kantona Sarajevo i
 - Udruženjem distrofičara Kantona Sarajevo;

- Sporazum o saradnji Internacionalni univerzitet u Sarajevu;
- Poseban Protokol o saradnji sa:

Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo,
 Fakultetom političkih nauka u Sarajevu,
 KJU "Disciplinski centar za maloljetnike"
 JU "Kantonalni centar za socijalni rad"
 KJU "Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba"
 KJU "Gernotološki centar"
 JU "Terapijska zajednica-Kampus Kantona Sarajevo"
 KJU "Dom za djecu bez roditeljskog staranja"
 JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo".

3.6. OSTALE AKTIVNOSTI

3.6.1. Učešće u okviru aktivnosti „Mommy transformation“ u organizaciji Gym Grande Champion

U ovom izvještajnom periodu započela je realizacija aktivnosti „Mommy transformation“ u saradnji sa Gym Grande Champion. Uloga Savjetovališta u realizaciji ove aktivnosti je pružanje psihosocijalne podrške svim članicama koje su se prijavile za učešće u ovaj program. Cilj programa predstavlja promociju, razvoj i unapređenje korisnica na individualnom nivou, psihosocijalnu podršku, lični razvoj radi jačanja kapaciteta, vještina i unapređenja kompetencija za aktivan i kvalitetan život. U februaru mjesecu realizirana je prva interaktivna radionica u kojoj je aktivno učešće uzelo **8** članica. Tema radionice bila je međusobno upoznavanje, povezivanje unutar grupe i iskazivanje očekivanja od učešća u programu. Zbog pojave korona virusa COVID-19 te proglašenja pandemije realizacija ove aktivnosti je obustavljena.

3.6.2. Učešće na sastanku s predstavnicima OŠ „Avdo Smailović“ u okviru projekta Civitas

Na sastanku organiziranom u prostorijama Savjetovališta stručni saradnik Odjeljenja za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije učestvovao je u intervjuu organiziranom od strane predstavnika Civitasa OŠ „Avdo Smailović“ na temu „Vršnjačko nasilje“. U navedenom intervjuu mladima je prezentirano kako nasilje nije nova pojava kako u svijetu tako i kod nas i da ustvari najveći broj reakcija imamo kada se ono već desi. Također, predloženi su oblici nasilja među djecom i mladima koja su to obilježja, te koji su to preventivni pravci djelovanja KJU „Porodično savjetovalište“ kada je riječ o suzbijanju nasilja među djecom i mladima. Zaključak je da se djeca i mladi moraju od najranijeg djetinjstva učiti da nikakvo nasilje nije prihvatljivo i da svako prisustvo nasilnog ponašanja zahtjeva da bude ozbiljno shvaćeno kako bi se moglo pravilno djelovati.

3.6.3. Promocija Korporativnog volontiranja

Izvršena je prijava/registracija na Platformu Volontiraj.ba. Platforma Volontiraj.ba vodeća je mreža za povezivanje udruženja s preduzećima u oblasti korporativnog volontiranja. Na ovaj način želi se ojačati odgovoran društveni odnos između zaposlenika, preduzeća i lokalne zajednice potičući i razvijajući vještine i znanja za aktivno učestvovanje u razvoju društva. Korporativno volontiranje vrsta je društvenog angažmana koji planiraju, organiziraju i izvršavaju zaposlenici, a, s druge strane, odobrava, potiče i finansijski podržava menadžment preduzeća. Za vrijeme korporativnog volontiranja zaposlene osobe provode jedan svoj redovan radni dan ili više njih volontirajući odnosno obavljajući zadatke za dobrobit društva, a poslodavci takve dane tretiraju kao redovne radne dane ne umanjujući naknadu ili slobodan dan zaposlenicima koji su volontirali.

3.6.4. Obilježavanje Međunarodnog dana porodice

S obzirom na to da je pojava pandemije koronavirusa COVID-19 dugo vremena bila najprisutnija globalna tema u životima porodica, javno obilježavanje 15. maja Međunarodnog dana porodice koje KJU „Porodično savjetovalište“ tradicionalno svake godine obilježava, iz sigurnosnih razloga ove godine to nije bilo izvodljivo.

Nastojeći sačuvati i njegovati što više pozitivne energije u takvoj izoliranoj svakodnevicu, JU Centar kulture i mladih Općine Centar i KJU Porodično savjetovalište Sarajevo, pod pokroviteljstvom Općine Centar Sarajevo i u saradnji sa IuteCredit Sarajevo i Violeta d.o.o. povodom obilježavanja 15. maja, Međunarodnog dana porodice organizirali su video konkurs na temu „Moja porodica u izolaciji“. Ovim putem pozvani su svi članovi porodice da svoje emocije iz izolacije pretoče u kratku videopriču (do 4 minute), koristeći različite tehničke mogućnosti i vidove montaže, i tako pokažu svoje rediteljske, glumačke i filmske sklonosti kroz jedan kreativan, duhovit i maštovit način prikažu kako su snašli u izolaciji i kako su doživjeli atmosferu u istoj, te koji su to bili najveći izazovi i kako su ih prevazišli kao porodica.

Za vrijeme trajanja nagradnog video konkursa ‘Moja porodica u izolaciji’, zaprimljen je veliki broj kreativnih, duhovitih, maštovitih ali i emotivnih video priča iz čitave Bosne i Hercegovine različitih autora koji su sa zanimljivim video pričama, prikazali kako je svaka porodica jedinstvena i posebna, dijeleći zajedničke ili drugačije vrijednosti i ciljeve. U odabiru najboljih videopriča učestvovala su priznata imena iz svijeta umjetnosti - Enver Puška, režiser i scenarista, Tarik Filipović, glumac, Milan Kalinić, glumac i Haris Dubica, producent i režiser muzičkih spotova. Po odluci stručnog žirija dodijeljene su nagrade za najbolje nagrađene videopriče a iste su javno objavljene sedam dana od dana završetka konkursa, na Facebook stranici, Instagram profilu kao i svim drugim relevantnim kanalima i platformama koje su u službi marketinga i promocije JU Centar kulture i mladih Općine Centar Sarajevo i KJU Porodično savjetovalište.

3.6.5. Učešće u webinarima koje je organizirao UNICEF

Stručni saradnici Odjeljenja za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije učestvovali su na pet webinarima koji su se realizirali u periodu od 10. do 24. juna 2020. godine. teme koje su obrađene su: „Alternativna briga i COVID-19/Preventivni rad i mjere podrške djeci, porodicama i onima koji pružaju usluge alternativne brige tokom COVID-19“, „Prepoznavanje i reagiranje u slučajevima nasilja nad djecom kao dio šireg odgovora u sklopu pandemije COVID-19“, „Pitanja koja se odnose na mentalno zdravlje djece i porodica koje su pod rizikom, te koje su bile izložene mjerama karantina odnosno fizičkog distanciranja zbog pandemije COVID-19“, „Djeca s poteškoćama u razvoju – rizici vezani za zaštitu djece izazvani pandemijom COVID-19 i „Podrška stručnjacima koji rade u oblasti dječije i porodične zaštite tokom pandemije COVID-19“. Radilo se o pet internetskih webinarima usmjerenih na pružanje ključnih informacija vezanih uz zaštitu djece uzimajući u obzir situaciju vezanu za pandemiju COVID-19. Sadržaj ovih webinarima bio je baziran na najnovijim usvojenim internacionalnim globalnim smjernicama vezanim za alternativnu brigu kao i rizike vezane za zaštitu djece u toku pandemije, te podršku i zaštitu koja je potrebna osoblju uposlenom u oblasti pružanja socijalnih usluga.

3.6.6. Prevencija kroz promociju

U ovom izvještajnom periodu izrađeni su edukativni letci sa porukama na teme: porodica, partnerstvo, roditeljstvo, mladi, rast i razvoj, socijalne vještine, prevencija ovisnosti i razvod koji se jednom sedmično postavljaju i objavljuju na web stranici Ustanove, kao i na društvenim mrežama. Stručni saradnici Odjeljenja su obilježili Međunarodni dan mladih prigodnim online posterom kao i Međunarodni dani djeteta kroz infografiku koji su objavljeni na svim našim online kanalima. Osmišljena je i izrađena mini brošura o temi: “Stres u vrijeme pandemije – kako ga ublažiti?” (1074 pregleda). Također, je rađeno na izmjenama i dopunama sadržaja programskih aktivnosti za web stranicu, objedinjen je info materijal za svaku programsku aktivnost (letak, brošura, infografika, poster) koji će u narednom periodu unaprijediti izgled i olakšati snalaženje na web stranici Ustanove.

3.6.7. (Van)programska aktivnost „Forum teatar“

Generalni cilj: osvještavanje društva o različitim problemima mladih kroz metodu teatra

Ciljna grupa: Uključivanje mladih u rješavanje problema vlastitim idejama i prijedlozima.

Forum teatar je metoda koja se koristi prilikom traženja rješenja za određeni problem. Metoda se koristi u saradnji sa djecom i mladima, a cilj je osnaživanje na prepoznavanju i borbi protiv društvene nepravde u svojoj okolini. Kroz radionice forum teatra mladi stiču samopouzdanje, razvijaju kreativnost, potiče se saradnja i empatija te se uči komunikaciji. Radionice se održavaju sa grupom mladih ljudi, koji su sami delegirali problem (npr. diskriminacija, Nasilje, Nezaposlenost) i stvaraju predstavu.

U ovom izvještajnom periodu dogovoren je i realiziran sastanak sa direktorom Centra za kulturu i mlade Jelićeva i voditeljem glumačke sekcije Damirom Kusturom te je dogovorena buduća saradnja na vanprogramskoj aktivnosti pod nazivom „Forum teatar“. Ovom sastanku prethodila je priprema i pretraga za dostupnim sadržajem, kao i prilagođavanje materijala koji će poslužiti u realizaciji

navedenog projekta. Cilj ove vanprogramske aktivnosti je osvještavanje društva o različitim problemima mladih kroz metod teatra uključivanjem mladih u rješavanje problema vlastitim idejama i prijedlozima.

U okviru aktivnosti „Forum teatar“ u Centru za kulturu i mlade realizirane su četiri radionice sa devet polaznika glumačke sekcije o temama „Upoznavanje i povezivanje grupe“, „Zajedništvo“, „Povjerenje“, „Nasilje“. Cilj ove aktivnosti je uključivanje mladih u rješavanje problema vlastitim idejama i prijedlozima kao i osvještavanje društva o različitim problemima mladih kroz metodu teatra. Međutim, zbog pogoršanja epidemiološke situacije ova aktivnost je obustavljena uslijed nemogućnosti poštivanja epidemioloških mjera te je nastavak realizacije ove aktivnosti odgođen za narednu godinu .

3.6.8. Učešće na V edukativnom modelu u organizaciji „NARKO-NE“

Stručni saradnici Odjeljenja za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije su učestvovali na V edukativnom modulu u sklopu projekta „Razvoj politika za socijalno uključivanje djece i mladih u riziku“ čiji organizator je Udruženje za prevenciju ovisnosti „NARKO-NE“. Tema edukacije je bila „Profesionalno sagorijevanje i kako se nositi s njim“. Edukacija je održana putem ZOOM platforme kroz dva susreta.

3.6.9. (Van) programska aktivnost: Istraživanje „Utjecaj pandemije na porodicu“

Generalni cilj: Ispitati utjecaj pandemije korona virusa na porodicu

Ciljna grupa: Porodice u Kantonu Sarajevo

Za potrebe realizacije istraživanja o utjecaju pandemije na porodicu, u decembru mjesecu osmišljen je upitnik kojim se ispituju sociodemografski podaci, stresnost svakodnevnice prije i nakon nastanka pandemije, reakcije na situaciju izazvanu pandemijom korona virusa, utjecaj pandemije na porodični život, te brige i strahovi izazvani pandemijom. Također, opredijelili smo se da se upitnici distribiraju korisnicima savjetodavno-terapeutskih usluga, ali i putem online ankete. U tu svrhu istražili smo dostupne online besplatne alate, osmislili dizajn online upitnika, realizirali proces postavljanja na web i Facebook stranicu Ustanove, te osigurali dostupnost s bilo kojeg uređaja (mobitela, kompjutera, laptopa). Također, link upitnika smo dostavili svim relevantnim adresama. Svi navedeni koraci su doprinijeli tome da smo u vrlo kratkom vremenskom periodu (oko tri sedmice) imali ispunjenih 2131 upitnika. U narednom periodu će se uraditi statistička analiza podataka i izrada istraživačkog izvještaja.

3.6.10. Učešće na Međunarodnoj online edukaciji na temu „Teatar potlačenih u digitalnom obrazovanju“

U periodu od 16. do 22. novembra stručna saradnica Odjeljenja za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije učestvovala je u Međunarodnoj online edukaciji na temu „Teatar potlačenih u digitalnom obrazovanju“. Ukupno je realizirano 5 online radionica u trajanju od 4h na kojima su učesnici prošli kroz interaktivne vježbe i praktične primjere. Edukacija je realizirana na engleskom

jeziku, a nudila je prostor za istraživanje mogućnosti, osposobljavanje i nadahnuće edukatora za korištenje alternativnih tehnika ili preciznije za korištenje teatra potlačenih u vlastitom radu i digitalnom prostoru.

3.6.11. Izrada tekstova za web stranicu

- Utjecaj krize izazvane COVID-om i mentalno zdravlje djece i adolescenata: prijetnja i prilika
- Tekst „Porodični odnosi i gubitak fizičkog kontakta“

IV KAPITALNI PROJEKTI

Izgradnja poslovnog objekta KJU „Porodično savjetovalište“

Izgradnja poslovne zgrade namijenjene za obavljanje osnovne djelatnosti Kantonalne javne ustanove „Porodično savjetovalište“, u ulici Bihaćka bb, Općina Novo Sarajevo, okončana je u 2020. godini.

Rješenje o tehničkom prijemu objekta postalo je pravosnažno dana 27.11.2020. godine.

Službeno i zvanično otvorenje objekta obavljeno je dana 28.12.2020. godine.

Prelazak radnika i obavljanje poslova u novom prostoru započeto je 28.12.2020. godine.

U toku je procedura uplanjenja objekta i upis u zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Sarajevu.

Izgradnju zgrade finansiralo je Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo a implementator projekta je Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo.

V OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA

KJU „Porodično savjetovalište“ je tokom 2020. godine svoje napore usmjerila ka stvaranju prostornih kapaciteta kojim su se obezbijedili uvjeti za obavljanje osnovne djelatnosti Ustanove - pružanje psihosocijalnih usluga građanima Kantona Sarajevo, a koji odgovaraju standardima za obavljanje djelatnosti u savjetovalištima. S tim u vezi poduzete su sve potrebne radnje i realizirani poslovi neophodni za preseljenje Ustanove u nove poslovne prostorije u ulici Bihaćka bb.

Preseljenjem KJU „Porodično savjetovalište“ u novi poslovni objekat nakon 20 godina postojanja, stvoreni su uvjeti za širenje kvantiteta usluga koje se pružaju građanima Kantona Sarajevo, ali i uvođenje novih usluga i popunjavanje kadrovskih kapaciteta, u skladu sa Pravilnikom o radu KJU „Porodično savjetovalište“ i Strateškim planom Ustanove.

Tokom 2020. godine u KJU “Porodično savjetovalište” prilagođen je način rada Ustanove okolnostima pandemije, uvođenjem novih načina pružanja usluga uz poštovanje epidemioloških mjera naloženih od Kriznog štaba F BiH.

Uključenost svih radnika KJU “Porodično savjetovalište”, maksimalna organiziranost, angažiranost i predanost poslu, doprinijela je da se tokom 2020. godine građanima Kantona Sarajevo pruži zavidan broj usluga, na šta ukazuju statistički podaci, te da se održi kvalitet istih, što potvrđuju evaluacije korisnika naših usluga.

VI PROGRAMSKA ORIJENTACIJA ZA NAREDNI PERIOD

Kantonalna javna ustanova “Porodično savjetovalište” će i u narednom periodu, u fokusu svoga djelovanja, imati brigu o porodici, i to kroz pružanje psihosocijalnih usluga u okviru savjetodavno-terapeutskog tretmana i kroz realizaciju preventivnih aktivnosti u zajednici.

Savjetodavno-terapeutski tretman podrazumijevat će pružanje usluga pojedincima, porodicama i grupama suočenim sa porodičnim, bračnim i drugim problemima za čije će rješavanje biti neophodna stručna pomoć. Pružanje savjetodavno-terapeutskih usluga će biti u funkciji harmoniziranja porodičnih i bračnih odnosa, i odvijat će se u prostorijama Ustanove, u udobnom, sigurnom i povjerljivom ambijentu u skladu sa standardima utvrđenim od strane Evropske asocijacije za psihoterapiju.

Planirane preventivne aktivnosti će obuhvatiti cijelu porodicu i njene članove od najranijeg uzrasta do osoba starije životne dobi te uključiti različite kategorije korisnika socijalne zaštite kao što su djeca bez roditeljskog staranja, odgojno zanemarena djeca, djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju te stare osobe bez porodičnog staranja. Aktivnosti će se realizirati kroz razna stručna predavanja, održavanjem radionica i na drugi sličan interaktivan način.

Nastojanja će biti usmjerena na održavanju kvalitete usluga koje Ustanova pruža građanima Kantona Sarajevo, a u tu svrhu će pratiti potrebe korisnika u zajednici, inovirati svoje usluge te povećati obim istih, prvenstveno kroz popunjavanje potrebnog stručnog kadra.

Naročito je značajno opredijeljenje ove Ustanove da u svrhu svoga daljeg razvoja planira raditi na promicanju ideje o značaju donošenja zakonskih rješenja kojim bi se dugoročno uredila oblast psihosocijalnog rada.

VII KONTINUIRANI POSLOVI

Aktivnosti koje Ustanova realizira u oblasti primarne i sekundarne prevencije, te u oblasti ostalih tematskih cjelina se uglavnom postavljaju i realiziraju kao kontinuirane aktivnosti Ustanove.

VIII PREGLED UNUTRAŠNJE ORGANIZACIJE, KADROVSKE I MATERIJALNE OSPOSOBLJENOSTI

Pravilnikom o radu KJU „Porodično savjetovalište“ sistematizirano je ukupno **32 izvršioca (27 VSS, 4 SSS i 1 NK)** raspoređena u četiri organizacione jedinice, i to:

1. Odjeljenje za savjetodavno-terapeutski rad - 14 izvršilaca;
2. Odjeljenje za razvojno-istraživačke poslove i socijalne inovacije -8 izvršilaca;
3. Odjeljenje za strateško planiranje, promociju i odnose sa javnošću - 4 izvršioca i
4. Odjeljenje za pravne, finansijske i opće poslove - 6 izvršilaca.

Zaključno sa 31.12.2020. godine popunjeno je ukupno **18 radnih mjesta** i to:

- VD direktorica;
- u Odjeljenju za savjetodavno-terapeutski rad ukupno šest radnih mjesta i to: vd šef Odjeljenja, 3 stručna savjetnika i 2 stručna saradnika;
- u Odjeljenju za razvojno – istraživačke poslove i socijalne inovacije popunjeno je ukupno pet radnih mjesta i to: vd šef, stručni savjetnik, 2 viša stručna saradnika i 2 stručna saradnika;
- u Odjeljenju za strateško planiranje, promociju i odnose sa javnošću popunjen o je jedno radno mjesto, i to: 1 referent;
- u Odjeljenju za pravne, finansijske i opće poslove ukupno šest radnih mjesta i to: šef Odjeljenja, stručni saradnik za pravne, opće i kadrovske poslove, viši referent za finansije, tehnički sekretar, vozač putničkog vozila - domar i kurir - spremačica.

Spolna struktura uposlenih u KJU „Porodično savjetovalište: 6 muškaraca i 12 žena.

Na stručnim poslovima, u smislu bazične djelatnosti kojom se bavi Ustanova, zastupljene su sljedeće profesije: dipl. socijalni radnik, dipl. psiholog, prof. pedagogije, prof. pedagogije i psihologije, prof. filozofije i sociologije i prof/mr sociologije.

Osim znanja iz bazičnih profesija, znatan broj zaposlenika posjeduje i certificirana znanja, vještine i tehnike psihoterapijskog odnosno savjetovališnog rada.

Što se tiče materijalne osposobljenosti za obavljanje djelatnosti, Ustanova je sve do 28.12.2020. godine obavljala svoju djelatnost u neadekvatnom i skućenom radnom ambijentu, površine 200 m², u ulici

Avdage Šahinagića 14, Općina Stari Grad. Tek od 28.12.2020. godine, prelaskom u novu zgradu, zadovoljeni su potrebni materijalni uslovi za rad.

IX NAČIN OSTVARIVANJA SARADNJE U MREŽI

Saradnja Ustanove sa drugim ustanovama i institucijama koje se bave porodicom i njenim članovima a posebno sa ustanovama u mreži socijalne zaštite je neizostavan dio njene djelatnosti.

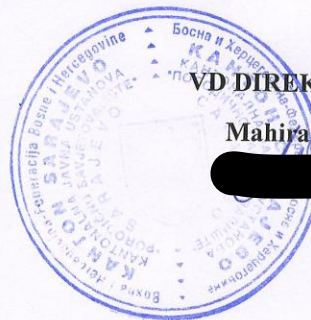
Aktivnosti su kontinuirane, a realizuju se u skladu sa zaključenim protokolima o saradnji sa drugim subjektima ili po posebno istaknutom interesu za saradnju.

Sve dogovorene aktivnosti koje predstavljaju elemente zajedničke saradnje su materijalno neprofitabilne, a imaju za cilj prvenstveno:

- međusobnu pomoć i podršku, razmjenu iskustava i stečenih znanja, unapređivanje rada, razvijanje zajedničkih projekata, učestvovanje u zajedničkim istraživačkim projektima i edukacijama, pružanje podrške i pomoći osobama raznih populacijskih skupina, i dr.

Broj: 01-31-1-334/21

Sarajevo, 25.03.2021. godine

VD DIREKTORICA

Mahira Poljak